

EEN GEVAL VAN TOTAAL HARTBLOK, TENGEVOLGE VAN GUMMA.

Onder dezen titel wordt door VAN DEN BOVENKAMP in het vorige nummer van dit *Tijdschrift* een mededeeling gedaan, die m.i. den lezer niet overtuigt. Er wordt niet in bewezen, dat de aanvankelijke bradycardie (frequentie 38) op hartblok berust, nog minder dat de vermelde graden van hartblok werkelijk bestaan hebben en dat deze voor het normale sinusrhythme hebben plaats gemaakt. Alleen uit de polsfrequenties kunnen dergelijke gevolgtrekkingen niet gemaakt worden. Voor deze fijnere diagnostiek is graphisch onderzoek onmisbaar.

Maar ook, aannemende, dat deze graden van hartblok bestaan hebben, dan is het zeer de vraag, of een gumma de oorzaak daarvan is, daar de verbetering ook onafhankelijk van het jodium- en kwikgebruik kan hebben plaats gehad.

Laat men, bij het zoeken naar een oorzaak, toxische invloeden en die van het autonome zenuwstelsel buiten beschouwing en bepaalt men zich alleen tot organische afwijkingen, die langs mechanischen weg het geleidingsstelsel schaden, dan kan men, wetende, hoe veelvuldig bloedingen in andere organen bij hypertensie-lijders voorkomen, aan een bloeding uit een takje van de art. coronaria dextra, in of bij het geleidingsstelsel gelegen, denken. Met de resorptie van het uitgestorte bloed gaat dan een verbetering gepaard, onafhankelijk van jodium- en kwikgebruik.

Komt VAN DEN BOVENKAMP een dergelijke verklaring niet aannemelijker voor, aangezien hij zelf zegt, bij den patiënt geen verschijnselen van tertiaire lues (hoe was de reactie van WASSERMANN?) en wel die van bloeddrukverhooging en arteriosklerose gevonden te hebben?

Rotterdam, 22 September 1924.

A. K. J. DE HAAS.

BERICHTEN.

B U I T E N L A N D .

VENETIË. — **Een vacantie-tehuis voor aanstaande artsen.** Voor studenten in de geneeskunde, die zonder groote kosten hun vacantie van de universiteit nuttig willen doorbrengen, is te Venetië, in verband met het stedelijk ziekenhuis, een internaat geopend, waar de jongelieden voor 7 lire per dag geheele verzorging vinden. Een ruime slaapzaal bevat voor elken gast een „box”. Het gebouw bevat verder een eetzaal en een studiezaal, waar de boekerij van het ziekenhuis ter beschikking staat in de uren, die niet aan werk op de ziekenzalen of in de laboratoria worden besteed (*Il Policlinico*, 8 Sept.).

RADEBEUL. — **Gouden jubileum eener scheikundige fabriek.** De fabriek VON HEYDEN te Radebeul heeft haar 50-jarig bestaan herdacht. Zij werd door dr. FRIEDRICH VON HEYDEN gesticht op aansporing van prof. KOLBE, die in 1860 de synthese van salicylzuur had ontdekt en van een bereiding van deze stof in het groot terecht groote verwachtingen had. Uit de salicylzuurfabriek ontwikkelde zich een bedrijf, dat een groot aantal nieuwe geneesmiddelen heeft voortgebracht, te veel om hier te noemen; slechts zij herinnerd aan collargol en crystallose (*Münch. med. Wochenschr.*, 5 September).

LONDEN. — **Schoolsluiting voor besmettelijke ziekten.** De Raad van Onderwijs van Engeland heeft een wijziging voorgesteld in de voorschriften betreffende de sluiting van scholen in het geval er besmettelijke ziekten zijn voorgekomen, op grond van zijn ondervinding, dat niet de sluiting van klassen en scholen, maar een nauwkeurig onderzoek bij ieder kind het beste middel is om den voortgang der besmetting te stuiten. Bij sluiting lijdt het onderwijs meer dan de gezondheid voordeel ondervindt. Juist in de scholen vindt men gelegenheid